

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Ҳусанбоев Нодир Абдулҳамидович дар мавзуи «Истилоҳоти тиббии осори Ҳомид Зоҳидов» (чанбаи лингвистӣ)», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илми филология аз рӯйи ихтисоси илмӣ 10.02.01 – Забони тоҷикӣ пешниҳод шудааст

Забони тоҷикӣ аз ҷумлаи он забонҳое мебошад, ки дар ҷараёни ташаккули такомули хеш марҳилаҳои зиёди таърихро аз сар гузаронида, бо он осори илмиву адабии бешуморе офарида шудааст. Садҳо осори илмӣ, аз ҷумла осори мансуб ба соҳаи тиб аз ҷониби олимони форсзабон ба мисли «Ҳидоятулмутааллимин-фи тиб»-и Ахвайнии Бухорӣ, «Китобул-абния»-и Муваффақуддини Ҳиравӣ, «Донишнома»-и Ҳаким Майсарӣ, «Ат-танвир»-и Абумансури Қамарӣ (асрҳои IX-X), «Захираи Хоразмшоҳӣ» ва «Ёдгор»-и Исмоили Ҷузҷонӣ (асри XI) таълиф гардидаанд. Ба ҷуз осори ғавқуззикр, асрҳои баъдӣ рисолаҳои зиёде бо ин забон дар қаламрави Ҳинд ва манотиқи дигар ба вуҷуд омад, ки ин ҳама аз эътибору манзалат ва неруви тавоноии забони форсии тоҷикӣ шаҳодат медиҳад.

Мусаллам аст, ки осори табиб ва луғатшиноси тоҷик Ҳомид Зоҳидов «Канзи шифо» ва «Ҳазинаи тибби қадим» аз ин мероси муътабари ниёгон сарчашма гирифта, бо забони содаву оммафаҳми тоҷикӣ навишта шудаанд. Дар баробари арзиши илмӣ, ин осор дорои забони фасеҳ буда, ҳазинаи бузурги луғоту истилоҳоти тиббии ниёгон ҳастанд, ки онҳо ниёз ба омӯзишу таҳлилдоранд, ки унвонҷӯ Ҳусанбоев Нодир рисолаи худро ба баррасии ҳамин масъала бахшидааст.

Кори диссертатсионии Ҳусанбоев Нодир Абдулҳамидович аз ҷиҳати интихоби мавзӯ мубрам буда, ба яке аз масъалаҳои муҳими забоншиносии муосир – «Истилоҳоти тиббӣ дар осори Ҳомид Зоҳидов (чанбаи лингвистӣ)» бахшида шудааст.

Бо дарназардошти пурғановат будани соҳаи тибб ва кам омӯхта шудани истилоҳоти ин бахши илм, тадқиқоти Нодир Ҳусанбоев мубрам ва муҳим арзёбӣ мегардад.

Навоварии диссертатсияи Ҳусанбоев Нодир дар он зоҳир мешавад, ки то кунун осори тиббӣ, ки аз ҷониби табибони мардумии тоҷик таълиф шудаанд, ба таври зарурӣ таҳқиқ нушудаанд. Махсусан, як гурӯҳ вожаҳо ва ибораҳое, ки дар тиб истифода шуда, барои ифодаи мафҳумҳои тиб ба мисли номи давоҳо, бемориҳо, мизочу кайфияти давоҳо, ашёву олати тиббӣ, воҳидҳои вазн дар тибби суннатӣ аз ҷиҳати маъно ва хусусиятҳои луғавӣ ба таҳлил кашида шудаанд, ки яке аз масоили мубрами забоншиносии муосир маҳсуб меёбанд. Диссертант ҳангоми таҳияи

рисолаи хеш бо истифода аз маводи фарҳангҳову осори тиббии суннатӣ афкори хешро тақвият бахшидааст, ки ҷанбаи илмии диссертатсияро асоснок менамоянд.

Диссертатсияи мавриди назар аз рӯи талаботи таълифи рисолаҳои илмӣ таҳия шуда, мундариҷа ва мазмуни он ҷавобгӯи меъёрҳои муқарраршуда мебошад.

Дар муқаддимаи диссертатсия масоили зарурӣ, самтҳои мақсиди тадқиқот ва нуқоти муҳим мавриди таҳлилу баррасӣ қарор гирифтаанд, ки аз он метавон ба аҳдоф ва масъалагузориву гиреҳкушоии онҳо аз ҷониби муаллиф ошноӣ пайдо намуд.

Бобу фаслҳои рисола паҳлуҳои гуногуни мавзӯро фаро гирифта, дар алоқамандии мантиқӣ ба ҳамдигар қарор доранд ва ҳар кадоме дар таносуб тарҳрезӣ гардидаанд.

Унвонҷӯ ба таҳқиқи мавзӯ бо низоми муайяни илмӣ ва таҷрибавӣ муносибат намуда, ҷанбаҳои назариявӣ, омилҳои пайдоишу ташаккули мавзӯи мазкурро аз ҷиҳати илмӣ муайян кардааст.

Таҳқиқоти Хусанбоев Нодир «Истилоҳоти тиббии осори Ҳомид Зоҳидов (ҷанбаи лингвистӣ)» дорои арзиши илмиву амалӣ буда, он дар забоншиносии тоҷик аввалин пажӯҳиши комплексӣ мебошад, ки ба таҳқиқи масъалаҳои истилоҳсозиву истилоҳгузинӣ дар осори тиббӣ бахшида шудааст. Дар рисолаи мавриди тақриз муаллиф ба дастовардҳои назаррасии илмӣ ноил гардида, барои тавсеа пайдо намудани истилоҳоти соҳаи тибби муосир саҳам гузоштааст, ки ин ҳама арзиши амалии тадқиқоти ӯро тақвият бахшидаанд.

Чунонки маъмул аст, баробари дастовардҳои илмӣ дар диссертатсия баъзе камбудихо низ ба назар мерасанд, ки ислоҳи онҳо ба манфиати диссертант ва баланд шудани мазмуни рисола ва арзиши илмии он хоҳанд буд:

1. Муаллиф зимни баррасии баъзе масъалаҳо бо овардани мисолҳо аз манбаъҳои илмӣ кифоят намуда, аз зикри афкори хеш иҷтиноб намудааст (с. 82, 84, 96, 104);

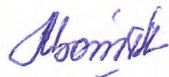
2. Дар баҳши феҳристи адабиёт дар тартиби овардани номи осори илмӣ баъзе ғалатҳо мушоҳида гардида, яқнавохтӣ ба назар намерасад;

3. Дар қисмати русии автореферат баъзе ҷумлаҳои таҳрирталаб ва услубан нодуруст ба назар мерасанд, ки мафҳуму матолибро дуруст ифода накардаанд.

Қайд кардан ҷои аст, ки нуқсонҳои зикршуда ҷузъӣ ба шумор рафта, хусни илмии корро паст намекунанд ва автореферати диссертатсияи Хусанбоев Нодир Абдулҳамидович дар мавзӯи «Истилоҳоти тиббии осори Ҳомид Зоҳидов (ҷанбаи лингвистӣ)» таҳқиқоти комил ва

анҷомёфта махсуб меёбад. Диссертатсия аз рӯи шакл, муҳимият, навгониҳои илмӣ ва аҳаммияти назариявӣ амалӣ ба талаботи бандҳои 31-35-и Тартиби додани дараҷа ва унвонҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, №267 тасдиқ гардидааст, ҷавобгӯ мебошад ва муаллифи он барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илми филология аз рӯи ихтисоси илмӣ 10.02.01 - Забони тоҷикӣ мувофиқ аст.

Муқарриз, н.и.ф, дотсент

Майнусов Д.Ф.

Маълумот дар бораи иртибот:

Имзои Майнусов Д.Ф. -ро тасдиқ мекунам:

Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси ДДХБСТ

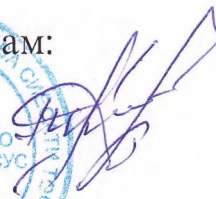
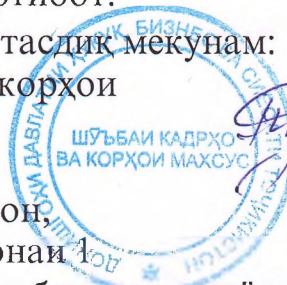
Суроға:

735700, Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Хучанд, 17 мкр-н., хонаи 1

«Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон»

телефон: 992(3422)2-38-11

факс: +992(3422)2-51-70.

Мирпочоев И.Х.

«11» декабри соли 2023